

שי עולמות

העלון השבועי של ישיבת "נצח מאיר" ישיבתו של הרה"ח שמועון יוסף הכהן ויונפלד שליט"א

רח' הרב סלנט 7, ירושלים, טל' 050-4102044

כדי שלא יהיה כפוי טובה, כדפירשו בתיקונים כמה פעמים - ועיין בחובת הלבבות (שעו הבחינה פ"ה) שמפרט והולך חסדים אין סוף שהשי"ת עשה ועושה עם האדם מתחילת הוויתו שהמציא אותו אחרי שהיה אפס, ונתן בו רוח חיים דם בשר עצמות שרירים עור שערות וצפורניים ואיברים נפלאים, וכולם אמצעים נפלאים המגינים עליו מפני הפגעים, ובתחילתו עשה בטן אמו למצע לו במקום משומר ביותר וכו' וכו'. ואח"כ יצא הולד לעוה"ז, והוא חלוש החושים, ומיד הכין לו מזונו משדי אמו, וכו' וכו' וגידלו. וצריך האדם להתבונן בתועלת אברי גופו, הידיים לקלוט ולמסור, הרגליים ללכת, העיניים לראות הכל, וליישר הדרך, האזניים לשמוע, האף להריח, הלשון לדבר, הפה לאכול וכו' הלב - משכן החיים הטבעי ומבוע החיים, והמוח ונעימה, ודבריו קילורים לעיניים. והנה יש להאריך מאד מאד, ואכמ"ל. וזה בחי' "וידבר ה'... במדבר... בשנה השנית לצאתם מצרים" (במדב' א, א).

ירושלים עיה"ק תו"ת בב"א. יום ו' עש"ק לסדר במדבר לכבוד ... אחדשה"ט!
בעזרת ה' אכתוב לך משהו השייך לפרשת השבוע.
"וידבר ה' אל משה במדבר... בשנה השנית לצאתם מארץ מצרים" (במדב' א, א).

מידת הכרת הטוב - היא מידה אנושית ויסודית, שכל אחד מחוייב בה, ואע"פ שהדבר פשוט, גם מבחינת דרך ארץ קדמה לתורה (ויק"ר ט, ג), גם מבחינה שכלית וגם מבחינה רגשית, ואין אדם בעולם שיוכל להתכחש לה, מכל מקום היצר הרע מוצא דרכים להמעיט בהכרת הטוב ואף להרוס בה עד היסוד, כי מכיון שאדם בעל גאווה ולא רוצה להיות חייב (כולל חיוב מוסרי של הכרת הטוב) ולא להרגיש נחות במאומה, ע"כ היצר מסיתו לומר "מה בסך הכל עשה עבורי" וכו' ולהמעיט הטובה, וגם להשכיח ממנו הדבר וכו' (וכמובא בדברינו במ"א ביתר אריכות). והנה הדבר פשוט ומבואר מאד וכמ"ש חז"ל (בראשית רבא וישלח עט, ו) ויבא יעקב שלם ויחן את פני העיר (בראשית לג, יח). התחיל מעמיד הטליסין (כעין איטליזים. כן נ"ל לפרש לפי הענין ולפי צליל הלשון. ופלא שהמפרשים לא עמדו בזה) ומוכר בזול, הדא אמרת שאדם צריך להחזיק טובה למקום שיש לו הנאה ממנו (והו"ד בילקוט שמעוני סי' קלג). וידוע שהרשב"י ובנו רבי אלעזר התחבאו בימי השמד י"ג שנה, וכשיצאו אמר ליה בריה כל הדא טבתא עבדת לן טבריא ולית. אנן מדכן יתה מן קטוליא (מטהרים אותה מרוב ההרוגים שבימי כיבוש הרומיים, וספיקות הטומאה, שציערו את תושביה), אמר צריכים אנו לעשות טובה כדרך שהיו אבותינו עושים. ואמרו בזה"ק (מקץ דף רא). ע"פ (משלי

פרשת במדבר

יד הגדולה ויד החזקה

בְּשָׁנָא הַכְּבוֹד חֲדָשׁ אֶל הָאָדָם, וּמְלֻבָּשׁ בְּתוֹכוֹ נֶפֶשׁ דְּקִדְשָׁה בְּנִי, צָרִיף לְרָאוּת לְהוֹלִיד אֶת הַנְּפֶשׁ בְּנִקְלָה, בְּלִי קִשּׁוּי הוֹלְדָה. כִּי הַכְּבוֹד הִיא אִם כֹּל חַי' בְּנִי, וְהַנְּפֶשׁ מְלֻבָּשֶׁת בַּהּ כְּעֵבֶר בְּמַעֲוֵי אָמוֹ. וּלְפַעְמֵימֵי בְּשִׁישׁ, חֵם וְשְׁלוֹם, בְּחִינַת קִשּׁוּי לִילָה, וְכוּלִין לְהַסְתַּלַּק שְׁנֵיהֶם, חֵם וְשְׁלוֹם, הָאִם וְתוֹלָה, דְּתִינּוּ הַכְּבוֹד וְהַנְּפֶשׁ. אוּ לְפַעְמֵימֵי נִסְתַּלַּק אַחַד מֵהֶם, חֵם וְשְׁלוֹם, כְּפִי עֲנִין תְּקִשּׁוּי לִילָה, וְצָרִיף לְרָאוּת, לְהוֹלִיד בְּנִקְלָה בְּלֵא קִשּׁוּי. וְאַחֲרֵיכֶן בְּשִׁנּוּלָה הַנְּפֶשׁ, צָרִיף לְגַדֵּל אֶת הַנְּפֶשׁ. וְשִׁתֵּי בְּחִינּוֹת אֵילּוּ, דְּתִינּוּ הַתּוֹלָדָה וְהַגְּדוּלָה. נַעֲשִׂין, עַל־יְדֵי יְרָאָה וְאַהֲבָה, שְׁהֵם בְּחִינַת שְׁתֵּי יְדֵים, יָד הַגְּדוּלָה וְיָד הַחֲזָקָה.

(ליקו"מ טז)

ה'... במדבר... בשנה השנית לצאתם מצרים". מה שמנה השנים ליציאת מצרים ולא לבריאת העולם וכיוצא, והוא כדי לזכור תמיד חשיבות יציאת מצרים, הכוללת כל הניסים שנעשו במשך תקופת עשר המכות, וקריעת ים סוף, וכידוע שזכר יציאת מצרים הוא יסוד גדול לכל המצוות, ועיקר יסודה משום הכרת הטוב כידוע. ויהי רצון שנוכה להיות ממכירי הטוב ולא ניהי' כפויי טובה ח"ו.

בברכת התורה וכמ"ס

שמועון יוסף הכהן ויונפלד

התיקון הכללי

אני אמרתי, ה' חנני רפאה נפשי, כי חטאתי לך (תהלים מא, ה).

כי כשהשי"ת מביא מחלה לאדם - לא בחינם ובכדי עושה כן, אלא כדי

לעוררו לעשות תשובה או לכפר עוונותיו. וא"כ מתוך המחלה הגופנית - צריך האדם להתעורר ולהבין כי בודאי יש ג"כ איזוהי מחלה רוחנית וצריך רפואת הנפש ובודאי פגם במשהו, (וזהו כי חטאתי לך). וכמ"ש חז"ל (ברכות ה, ב) וכי עביד קב"ה דינא בלא דינא?! **אני אמרתי ה' חנני.** ע' ברד"ק שעד כאן דברי המבקר ולענין ליתר דיוק דברי המשורר בשבח המבקר ותומך את החולה, ה"דל" ומכאן והילך דברי החולה. רפאה נפשי כי חטאתי לך. כי לא חשיד קב"ה דעביד דינא בלא דינא (ע"י ברכות סם). ואין ייסורים בלא עון (שבת נה, א) וא"כ ברור שסיבת המחלה היא החטא. רפאה נפשי. יש במשמעות רפואת הגוף, ויש במשמעות רפואת מחלת הנפש, הכוללת תאוות ומידות רעות והשקפות עקומות, וגם עוונות חטאים ופשעים. רפאה נפשי כי חטאתי לך. יש כאן ויודי ותשובה עם הכרה עמוקה של החוטא בחטאו, שהוא סיבת מחלתו, ובהסרת הסיבה אין מקום למחלה, וע"כ ביקש ועורר על כך.

(מתוך הספר "שי למורא" פרוש על תה"כ)

כ, כ) אל תאמר אשלמה רע כדכתיב (תהלים לח, כא) ומשלמי רעה תחת טובה, למאן דשלים ליה טובה - דלא ישלים ליה רעה בגין דחולא דקב"ה... דכתיב (משלי יז, יג) משיב רעה תחת טובה לא תמוש רעה מביתו, אפילו דאשלימו ליה בישין לא אית ליה לאשלמא בישין, חלף בישא דשלימו ליה. ואיתא בס' ראשית חכמה (פ"ד ב) מן הידוע אצלנו, שאם היו שני רעים אוהבים זה את זה, ואחד מהם מרוב אהבתו את חברו, היטיב עמו, והלבישו והאכילו והשקהו, וכיוצא משאר הטובות, שמן הדין הוא שלא יהיה חברו שהיטיב עמו יצטרך איזה דבר, ראוי הוא שזה שכבר קיבל מחבירו ישלם ההטבה ההיא כפי יכולתו, ואם אין יכולת בידו - יראה לפחות טוב לבו אליו, ושאין בידו דבר שישלים חובו אליו. וכן הענין אל הנמשל שהקב"ה הקדים טובתו לכל נברא, ובפרט לעמו ישראל מכמה ניסים ונפלאות, שעשה ועושה עמנו, ולכן ראוי שיכיר האדם טובתו של הקב"ה שהוא ריעו ויאהבהו,

מיצא חן במדבר

וזה בחי' משחז"ל (כתובות סא.) דאכלה כוורי הוה לה בני חייני, כי בדגים מגולגלים ת"ח הצדיקים שעסקו בתורה וזכו לחן כנודע ע"כ הוה לה בני חייני, וע"כ מי שעושה פעולות ומשתדל לזכות לתורה וזוכה לחן וכדאיתא בס' המידות (ח,ה) מי שמפזר מעותיו בשביל לקנות לעצמו רב ללמוד ממנו עי"ז ימצא חן, וזה בחי' מש"כ (יומ"ה לא) כה אמר ה' מצא חן במדבר כי כלל ישראל וכו' לחן במדבר דייקא ששם קיבלו את התורה, וזה בחי' (קהלת י) דברי פי חכם (העוסק בתורה) חן, וכמ"ש על העוסק בתורה (משלי א) חיים לנפשך וכן לגרורתך, היינו לקנה שמשם יוצא הדיבור, כי זוכה לדברי חן. (מתוך הספר "יש מאין" על ליקו"מ)

מדרש

וידבר ה' אל משה במדבר סיני פקד את בני לוי. זה שאמר הכתוב, צדיק כתמר יפרח (תהלים צב, יא). מה התמרה הזו צלה רחוק, כך מתן שכרן של צדיקים רחוק. מה התמרה הזו עושה תמרים [ועושה נובלות, כך ישראל יש בהן בני תורה ויש בהן עמי הארץ. מה תמרה הזו יש בהן נובלות שאין נכנסין לאוצר, ועושה תמרים] והן נכנסין לאוצר, כך ישראל כשהן במדבר, מהן נכנסו לארץ ישראל ומהן לא נכנסו לארץ ישראל. צדיק כתמר יפרח. מה התמרה הזו אם נקצצה או נעקרה אין עולה תחתיה אחרת, וכך הארץ, כשהוא נקצץ או נעקר, אינו מחליף לפיכך נמשלים הצדיקים לתמרה ולארו. צדיק כתמר יפרח. מה התמרה הזו עושה תמרים ועושה קוצים, וכל מי שמבקש לגנוב התמרים, הקוצים שבה שולטים בו, כך הצדיקים והחכמים בני תורה, כל מי שאינו משמר עצמו מהם, נופל בגיהנם ולוקה בעולם הזה. למה. שנשיכתן נשיכת שועל, ועקיצתן עקיצת עקרב, ולחישתן לחישת שרף, ואף כל דבריהם כגחלי אש. צדיק כתמר יפרח. מדבר בשבטו של לוי, שהפרישו הקדוש ברוך הוא במעשיהם הטובים. [ולמה נמשלו לתמר. לומר לך, מה תמר אין לו אלא לב אחד, כך שבט לוי אין לו אלא לב אחד להקדוש ברוך הוא, שנאמר, ויאמר משה, מי לה' אלי ויאספו אליו כל בני לוי] (שמות לב, כו). מה כתיב אחריו, שתולים בבית ה' בחצרות אלקינו יפריחו (תהלים צב, יד). ללמדך, שלא היו זוין מבית המקדש, שנאמר, עיני בנאמני ארץ לשבת עמדי הולך בדרך תמים הוא ישרתני (שם קא, ו). לכך נאמר, שתולים בבית ה', שלא היתה עורה חסרה מהם, שנאמר, בחצרות אלהינו יפריחו. מהו בחצרות אלקינו. זה שאמר הכתוב, אשרי תבחר ותקרב ישכון חציריך, נשבעה בטוב ביתך קדוש היכלך (תהלים סה, ה). אמר לו הקדוש ברוך הוא, הואיל והן לגיונותי שאינן זוין מביתי, לך וספור אותם. לכך נאמר, פקד את בני לוי. (תנחומא טו)

קדם שבועות קורין פרשת במדבר

מבאר בכתבים, שיש בחינת ממצע בין כל שגויי הברואים שבעולם: בין דומם לצומח, בין צומח לחי, בין חי למדבר, ונפש הישראלי היא הממצע והמחבר בין כלליות כל העולמות להבורא ותברך. ועל-ידיה נמשך השפע והחיות והקיום לכל העולמות כלם, ועל-כן בן ישראל תלוי הכל פירוע. וכל אלו הממצעים הם בחינת פח המדמה, שמדמה מלתא למלתא ומחבר ומקשר שני הפכים יחד, ושךש המדמה למעלה למעלה בקדשה נמשך מנפש הישראלי, שהיא היא המחברת עליונים ותחתונים, כי היא בחינת הממצע והחבור בין הבורא ותברך לכלליות העולמות כנ"ל. ובאמת נפש הישראלי בקדשה גבוהה מאד מאד, והיא חלק אלוך ממעל ממש ונקללת בו ותברך בתכלית האחדות, רק שיש בנפש הישראלי פח הנה שהיא הבחינה האחרונה שבנפש הישראלי, והיא בחינת פח המדמה שמחבר הגשמי והרוחני, שעל-ידי-הנה נמשך השפע והחיות לכל העולמות על-ידי נפש הישראלי כנ"ל. נמצא, שעקר פח המדמה שרשו נמשך מנפש האדם, דהינו מנפש הישראלי, ועל-כן עקר קשר כל העולמות תלוי בנפש הישראלי, ועל-כן עקר ברור המדמה שבנה תלוי עקר האמונה שהיא יסוד הכל, תלוי בנפשות ישראל. ועל-כן קדם שבועות שהוא קבלת התורה, בחינת ברור המדמה, קורין פרשת במדבר, שמדבר שם ממנו ומספר בני-ישראל, כמאמר רבותינו ז"ל: מנו ועצרו, פי עקר ברור המדמה תלוי בנפשות ישראל, ומספר ומנון הוא בחינת מדמה, ועל-ידי שסופרין נפשות ישראל, על-ידי-הנה נתברר המדמה. אך מאחר שעקר אחרות הסטרא-אחרת היא בחינת מדמה, על-כן חוששין שלא יתאחו הסטרא-אחרת סטרא דמותא על-ידי המספר והמנון שהיא בחינת מדמה, על-כן אצתה התורה למנות אותם על-ידי שקלים בשביל נדבות המשכן וקרבנות, שכל זה הוא בחינת ברור המדמה, כמבאר בפנים.

במדבר, מקום הפקר

הוא על-ידי התורה, אבל בלא התורה נחשב כל העולם הפקר במדבר והכל יכולין לשלט בו, חס ושלום. וכן בכל אדם בפרטיות, אם אינו מקים את התורה, חס ושלום, אז הוא בבחינת הפקר, כי באמת אין מפקר גדול מזה שאינו חושב על תכליתו, ומה יהיה ממנו בעלמא דאתי לאחר פטירתו, כי אי אפשר להמלט מן המיתה בשום אופן אפילו לימות המשיח, כי גם אז ימותו וכמבאר בפנים, ואז יהיה עולם ארץ לעולמי עד ולצד נצחיים. אם-כן, ה"ש מפקר גדול מזה, כשהולך אחר תאוות לבו ומפקיר עצמו מחיים נצחיים ורודף אחר תאוות עולם הזה, שהוא כצל עובר ומלא כעס ומכאובות ויגון וצננה? ובשביל זה קבלו ישראל את התורה במדבר, שהוא מקום הפקר, להורות שיש ישראל וכו' בכל העולם מן ההפקר על-ידי התורה, כי קדם קבלת התורה נחשב הכל כמדבר שהוא מקום הפקר; גם להורות, שכל זמן יש לאדם בחירה, לקיים התורה ולזכות בה פאדם הזוכה מן ההפקר, או שלא לקיים, חס ושלום, ואז האדם עצמו בבחינת הפקר ממש כנ"ל. (ליקוטי הלכות הלכות הפקר ונכסי הגר"ג)

ענין מחנה הדגלים

הדעת האמת הקדושה לידע פי ה' הוא האלקים ומלא כל הארץ כבודו, ושלא ישכחו אותו ותברך בשום עת, שעל-ידי זה הדעת זוכין לצאת מהרים שטות ולהציל מעונות, זה הדעת צריכין לקבל מהצדיק האמת שהוא בחינת משה. וגם צריכין שכל אחד מיישראל יאיר בחברו הארת הדעת שנמשך בלבבו מרבו, שאירו כל ישראל זה לזה ויקבלו דין מן דין, ויכללו הגוונים הקדושים של ישראל הפולין מגוונים סגיאין זה בזה, עד שעל-ידי הדעת הקדושה הנה ימשך הארת הרצון המפלג לכל אחד מיישראל, שכלם ישתוקקו להשם ותברך ברצון מפלג וזקוק עד אין סוף. וזה היה כל ענין מחנה הדגלים שהלכו ישראל במדבר סביב למשכן, ועל-ידי שאנו קורין סמוך לשבועות פרשת הדגלים, על-ידי זה אנו ממשכינן עלינו נפלאות נוראות קדשת הדגלים, שהם בחינת הארת הדעת שהאיר משה ביישראל, שנה כלל קבלת התורה בשבועות. וצריך כל-אחד לכונן לזה, להמשיך על עצמו קדשת הדגלים, כדי שיופה להתגבר לזכר עם חברו ביראת שמים בכל יום, כדי להאיר הדעת הקדושה בעולם, על-ידי שאירו זה בזה ויקבלו דין מן דין כנ"ל. (ליקוטי הלכות הלכות נט"ו לסעודה ה"ו אות מז מט)

תעו במדבר

עקר התשובה היא צעקה וצעקה להשם-ותברך, כמו שנגאמר: פני ה' בעושי רע וכו', צעקו ויה' שמע, ואיתא בספרים הפרוש בפשוטו, שפאשר אלו העושי רע צועקין להשם ותברך, אזי ה' שמע ומפל צרותם הצילם. וכן אמרו חכמינו ז"ל: יפה צעקה לאדם בין קדם גזר דין בין לאחר גזר דין. וכן מבאר במקומות אין מספר עצם מעלת הצעקה להשם ותברך, אפילו אם הוא כמו שהוא, וכמבאר ביותר בתהלים במזמור הודו (תהלים קז), תעו במדבר וכו'... ויצעקו. יושבי חשך וכו'... ויצעקו וכו', וכן כלם. כי כלליות העצה על כל מיני בלבולים ומניעות והסתות וכו', על הכל ויצעקו אל ה' בצר להם ממצוקותיהם יצילם. ולכלי להתנאש מן הצעקה כל מי חיו, אף אם יעבר עליו מה!

להצלחת
ר' אברהם בן אסתר ומשפחתו
ברוחניות ובנשמות

להערות והארות 7658704 – 052
לקבלת העלון השבועי למייל ערו קשר
במייל netzah.meir@gmail.com

לעילוי נשמת
תמונת אסתר ע"ה
נלב"ע מ"ט שבט
ת.נ.צ.ב.ה.
נתן וצ'רנה כלאויר ע"ה
ר' רפאל בן ר' משה ז"ל

יריב בן מניה
חזרה בתשובה שלמה